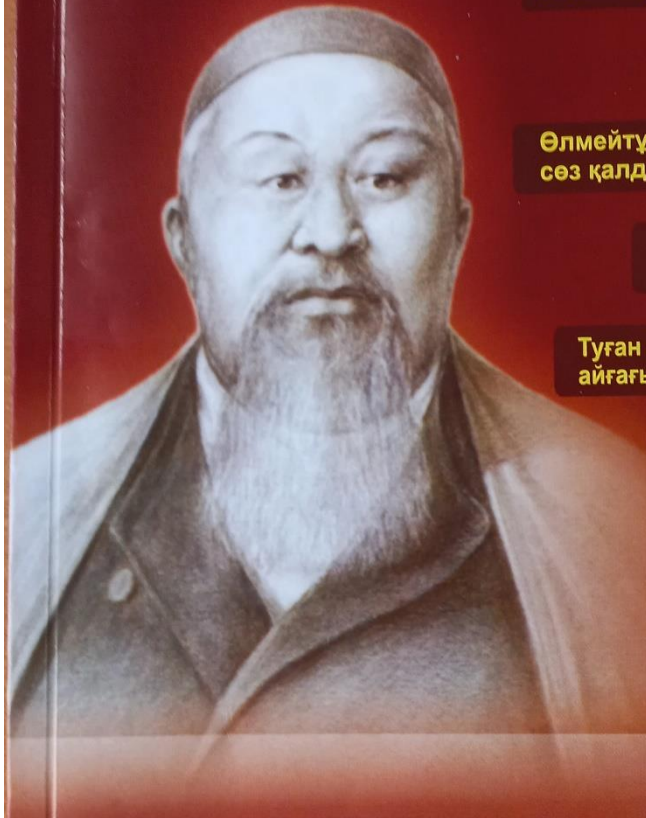

*Biriñdi, qazaq, biriñ dos
Kórmeseñ, istiñ bári-bos*

Абайтану....3

Шөкәрімтану.....21

Өлмейтұғын артына
сөз қалдырған.....43

Ұлы ақын нәр алған
үш арна.....59

Туған тілім тірлігімнің
айғағы.....79

Өлеңге әркімнің-ақ
бар таласы.....87

Абай

ABAI 2.2023

*Жангара
ДӘДЕБАЕВ,
Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық университеті
жанындағы Абай ғылыми-зерттеу
институтының директоры,
филология ғылымының докторы,
профессор*

АБАЙДЫҢ КӨРКЕМДІК ӘЛЕМІ

Соңы. Басы журналдың 2022 жс.

№ 6, 2023 жс. № 1 сандарында.

3. Көркемдік әлемінің семантикалық кеңістігі

Абайдың көркемдік әлемі болмыстағы шындық құбылыстарға негізделді. Ақын болмыстағы шындық құбылыстардан өлмейтұғын өнер туындысын жасады. Өлмейтұғын өнер туындысы болмыстағы шындық құбылыстың өзі емес, көшірмесі де емес. Өлмейтұғын өнер туындысы болмыстағы шындық құбылыстар негізінде шығармашылық тұлғаның даналық ақыл-ой қызметінен туды. Ашық, жалаңаш емес, ойға, сырға оранып. Ол - өмірде баламасы жоқ көркемдік құбылыс, өз алдына дара әлем. Ақынның көркемдік әлемін, оған негіз болған шынайы әлем шындығын, олардың арасындағы байланыс сипатын пайымдау биік ғылыми тұрғыны талап етеді.

Абай шығармашылығының қастерлі құндылығы оның көркемдік әлемінде. Ақынның көркемдік әлемі дүние-әлемнің өзі сияқты ашық, анық, айқын. Бірақ оның мәні көзге бірден көрініп, сол сәтте көңілге конбайды. Ақынның жүрегін күйдіріп, көңілін жарып шыққан ой мен сырдың мәні жұмбақ іспетті. Оның шешуін табу үшін іздену керек. Оның шешуін әркім өз жүрегінің тереңіне бойлау арқылы ғана табуы мүмкін. Өзінің жүрегіне терең бойлай алмаған жан Абайдың ойы мен сырының мәнін аша алмайды.

Ақынның шығармашылығында жарқын, шынайы көрініс тапқан құбылыстар ақынның көркемдік әлемінің семантикалық арқауы қызметін

МАЗМҰНЫ

Абайтану

Ж. Дәдебаев. Абайдың көркемдік әлемі.....3

Шәкәрімтану

Ә.Медеуханұлы. Шәкәрімді ақтап алған өз елі21

А.Омаров. Ашылмай келген текетірес тарихы.....30

Е.Омарғалиев. Мекке сапары және Шығыс кітапханасы.....37

Өлмейтұғын артына сөз қалдырған

А.Кемелбаева.. Мағжанның кейіпкері Ақан сері.....43

И.Биназарұлы. Қаздауысты Қазыбек.....46

Ұлы ақын нәр алған үш арна

Ә.Науаи. Ғазелдер.....59

Ө.Күмісбаев. Науаи және Абай.....67

Туған тілім тірлігімнің айғағы

М.Рахымбаев.. Мәңгілігіміздің мәңгілік мәселесі-тіл.....79

Өлеңге әркімнің-ақ бар таласы

Е.Сахариев. Бақыт деген – алған демің, тынысың.....87

